

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v rozšířeném senátu složeném z předsedy Josefa Baxy a soudců Karla Šimky, Filipa Dienstbiera, Zdeňka Kühna, Petra Mikeše, Barbary Pořízkové a Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **HUL HO, s.r.o.**, se sídlem Thomayerova 2830/10, Aš, zast. Mgr. Petrem Hronem, advokátem, se sídlem Bucharova 1314/8, Praha 5, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 5. 2017, č. j. 22026/17/5300-22444-704601, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 6. 2018, č. j. 30 Af 31/2017 - 53,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 8.228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce Mgr. Petra Hrona, advokáta.

Odůvodnění:

I. Jádro sporu a jeho dosavadní průběh

I. 1. Jádro sporu

[1] Jádrem sporu je, zda při doručování při správě daní platí pro určení okamžiku doručení fikcí dle § 17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů (dále jen „zákon o elektronických úkonech"), pravidlo podle § 33 odst. 4 daňového řádu, podle něhož, *připadne-li poslední den lhůty na sobotu,*

neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den; to neplatí, jde-li o lhůtu určenou v kratších časových jednotkách, než jsou dny. Pokud by platilo, mohl by okamžik doručení fikcí nastat v sobotu, neděli či ve svátek. Pokud ne, doručení fikcí by v případě, že by poslední den desetidenní lhůty připadl na sobotu, neděli či svátek, nastalo vždy nejblíže následující pracovní den po těchto dnech.

I. 2. Řízení před správními orgány

[2] Finanční úřad pro Karlovarský kraj (dále jen „správce daně“) vydal dne 22. 12. 2016 platební výměr, kterým podle § 101h odst. 1 písm. c) a odst. 4 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (dále jen „zákon o DPH“), žalobkyni uložil pokutu ve výši 30.000 Kč za (včasné) nepodání následného kontrolního hlášení na základě výzvy ke změně, doplnění či potvrzení údajů uvedených v podaném kontrolním hlášení za zdaňovací období duben 2016.

[3] Žalobkyně dne 29. 5. 2016 podala správci daně kontrolní hlášení podle § 101c a násl. zákona o DPH za zdaňovací období duben 2016. Dne 2. 6. 2016 ji správce daně vyzval ke změně, doplnění nebo potvrzení údajů uvedených v oddílu A. 4. kontrolního hlášení s tím, že je povinna podle § 101g odst. 3 zákona o DPH do 5 dnů ode dne oznámení této výzvy údaje změnit, doplnit nebo původní údaje potvrdit prostřednictvím následného kontrolního hlášení. Výzva byla žalobkyni doručena fikcí dle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech. Dle správce daně připadl poslední den lhůty na neděli 12. 6. 2016, a proto posledním dnem ke splnění povinností stanovených výzvou byl pátek 17. 6. 2016. Následné kontrolní hlášení žalobkyně podala správci daně v pondělí 20. 6. 2016.

[4] Správce daně poté dne 27. 6. 2016 podle § 74 odst. 1 daňového řádu ve věci podání označeného jako následné kontrolní hlášení za duben roku 2016 žalobkyni vyzval k odstranění v tomto rozhodnutí specifikovaných vad podání s tím, že pro odstranění těchto vad je třeba zaslat podání znovu, a to ve formátu a struktuře odpovídající pokynu GFŘ-D-24.

[5] Žalobkyně v den obdržení výzvy ze dne 27. 6. 2016 zaslala následné kontrolní hlášení správci daně ve správném formátu a struktuře. Správce daně tak na následné kontrolní hlášení hleděl jako na podání učiněné v pondělí 20. 6. 2016, ovšem podle jeho pohledu na účinky doručení výzvy, běh stanovené lhůty k odstranění vad podání a skutečný okamžik splnění povinností po stanovené pětidenní lhůtě je považoval za opožděné. Proto jí uložil shora uvedenou pokutu.

[6] V odvolání proti rozhodnutí o pokutě žalobkyně uvedla, že výzva jí byla v souladu s § 33 odst. 4 daňového řádu doručena v pondělí 13. 6. 2016 (nejbližší pracovní den následující po neděli 12. 6. 2016), pětidenní lhůta ke splnění povinností začala běžet v úterý 14. 6. 2016 a doběhla v sobotu 18. 6. 2016, a proto poslední den ke splnění povinností se posunul, a měl tak připadnout na pondělí 20. 6. 2016; následné kontrolní hlášení tedy bylo podáno včas.

[7] Žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí správce daně.

I. 3. Řízení před krajským soudem

[8] Na základě žaloby žalobkyně krajský soud napadené rozhodnutí, jakož i platební výměr správce daně zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[9] Krajský soud předně shledal napadené rozhodnutí přezkoumatelným. Přestože se žalovaný výslovně nevyjádřil k námitce použití § 33 odst. 4 daňového řádu, implicitně dal v napadeném rozhodnutí najevo, že pravidlo, podle něhož, *připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den*, se na daný případ nepoužije. Výslovné nevypořádání uvedené námitky tak podle krajského soudu nebylo důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost.

[10] Dále se soud zabýval posouzením sporné otázky počítání času u fikce doručení při doručování do datových schránek, tedy možností použití § 33 odst. 4 daňového řádu.

[11] Předeslal, že si je vědom judikatury Nejvyššího správního soudu o možnosti odchýlit se od jím vysloveného právního názoru, nejde-li o tzv. individuální (konkrétní) závaznost instančního typu, za předpokladu, že svůj odlišný právní názor podepře komplexní, racionální a transparentní konkurující argumentací. Tu v napadeném rozsudku poskytl.

[12] Krajský soud se vymezil vůči rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2013, č. j. 5 Afs 76/2012 - 28, č. 2875/2013 Sb. NSS, *STASEK*. Odlišný názor na okamžik fikce doručení u doručení do datové schránky založil na historickém výkladu počítání času, který podpořil i nálezem Ústavního soudu ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97. Zmínil význam rozdílu mezi dobou pracovní a dobou odpočinku. Zejména však poukázal na závěry stanoviska pléna Nejvyššího soudu ze dne 5. 1. 2017, sp. zn. Plsn 1/2015, a s tím spjatý princip bezrozpornosti právního řádu. Ustanovení § 33 odst. 4 daňového řádu na rozdíl od § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech obsahuje pravidlo pro běh lhůt a způsob počítání času, proto se v dané věci má použít.

II. Kasační stížnost a vyjádření k ní

II. 1. Kasační stížnost žalovaného

[13] Proti napadenému rozsudku žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal včasnou kasační stížnost z důvodů vyplývajících z § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[14] Podle stěžovatele jím zastávané východisko o nepoužití pravidla pro počítání času podle § 33 odst. 4 daňového řádu u fikce doručení podle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech je v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, konkrétně právě s rozsudkem ve věci *STASEK*. Míní, že toto pravidlo se použije pouze v případě doručování prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, neboť zde si nelze většinou zásilku ve dnech pracovního klidu vyzvednout. To u datových schránek neplatí, protože při jejich využití odpadají objektivní překážky plynoucí právě z doručování prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Adresát má větší prostor k vyzvednutí zásilky (24 hodin po dobu 10 dní), a pokud by měl poslední den lhůty připadnout

na „nepracovní“ den či na svátek, který by měl být při počítání času zohledněn, vedlo by to k prodloužení uvedené lhůty a neopodstatněnému rozšíření časového prostoru pro vyzvednutí zásilky. Neopomenutelný je i prvek právní jistoty určení okamžiku doručení.

[15] Má za to, že právní úprava doručování do datových schránek je jako celek obsažená v zákoně o elektronických úkonech, včetně fikce doručení, proto § 33 odst. 4 daňového řádu nelze užít. Nejde o *lex specialis* k zákonu o elektronických úkonech. Odlišností doručování do datových schránek a prostřednictvím pošty se zabýval i poradní sbor ministra vnitra ke správnímu řádu v závěru č. 93, z něhož stěžovatel cituje a zdůrazňuje, že přihlášení do datové schránky není úkonem vázaným na lhůtu ve smyslu § 40 odst. 1 správního řádu. Uvedené pravidlo o počítání času podle § 40 odst. 1 písm. c) správního řádu je přitom totožné s § 33 odst. 4 daňového řádu, o jehož aplikaci zde jde. Z toho dovozuje, že posledně uvedené ustanovení se v takovém případě neužije.

[16] Nesouhlasně se dále vyjadřuje k úvaze krajského soudu, který použití § 33 odst. 4 daňového řádu dovozuje mj. i z rozdělení času většiny lidí na dobu pracovní a dobu odpočinku. Podle stěžovatele právě neomezený přístup k datovým schránkám daleko lépe akcentuje rozvržení pracovní doby a doby odpočinku každé osoby, která má datovou schránku zpřístupněnou, jelikož tato osoba si sama určuje, kdy se do datové schránky přihlásí. Názor krajského soudu má dalekosáhlý dopad do správní praxe zastávané napříč finanční správou, a je proto v rozporu se zásadou jistoty v právních vztazích, resp. se zásadou předvídatelnosti.

[17] Dále stěžovatel odkazuje na úvahy v usnesení Ústavního soudu ze dne 21. 7. 2011, sp. zn. III. ÚS 1513/11. Považuje za zpátečnické nezohlednit specifickou povahu datových schránek jako nově zavedeného nástroje komunikace v rámci elektronizace veřejné správy. Upozorňuje i na specifické postavení subjektů, pro něž je používání datové schránky povinné. Povinnost těchto subjektů pravidelně kontrolovat datovou schránku by měla být samozřejmostí. Odkazuje zde na nález Ústavního soudu ze dne 10. 3. 2015, sp. zn. II. ÚS 913/14.

[18] Dále zmiňuje institut neúčinnosti doručení upravený v § 17 odst. 5 zákona o elektronických úkonech, jehož užití je vázáno na splnění podmínky závažnosti a nezaviněnosti, což je v případě datových schránek značně omezené, a argumentaci doplňuje i odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 5. 2014, č. j. 3 As 83/2013 - 58. Specifická povaha datové schránky umožňuje přihlásit se do ní z jakéhokoliv místa, a použití § 33 odst. 4 daňového řádu na fikci doručení proto není správné.

[19] V dalším doplnění kasační stížnosti stěžovatel poukazuje i na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2018, č. j. 1 Afs 400/2018 - 13, jímž bylo zastaveno řízení pro nezaplacení soudního poplatku a v němž kasační soud vyšel při posouzení doručení výzvy k zaplacení soudního poplatku účastníku z úvahy, že k němu došlo fikcí dne 30. 12. 2018, což byla neděle. K tomu stěžovatel doplňuje i odkaz na rozsudek ze dne 19. 9. 2014, č. j. 8 As 118/2014 - 46, v němž se uvádí, že v případě nabytí právní moci vázaného pouze na doručení se neuplatní § 40 odst. 3 s. ř. s. a rozhodnutí může nabýt právní moci i jindy než v pracovní den.

[20] Ve třetím doplnění kasační stížnosti upozorňuje na příspěvek Mgr. A. Š. „Doručování do datové schránky a fikce doručení“ dostupný v systému ASPI, v němž pisatelka nesouhlasí s úvahami krajského soudu v napadeném rozsudku, vyzdvihuje specifickou povahu doručování do datových schránek a existující povinnosti subjektů datovou schránku kontrolovat.

II. 2. Vyjádření žalobkyně

[21] Žalobkyně souhlasí s napadeným rozsudkem. Upozorňuje, že krajský soud se odlišil od judikatury Nejvyššího správního soudu komplexní, racionální a transparentní konkurující argumentací. S ní se stěžovatel v kasační stížnosti nevypořádal; pouze odkázal na rozsudek č. j. 5 Afs 76/2012 - 28 a zdůraznil argument neomezeného přístupu k datové schránce opřený o tezi, že doručování do datové schránky se tím zásadně odlišuje od doručování poštou.

[22] Podle žalobkyně ani Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 5 Afs 76/2012 - 28 nezdůvodnil, proč se na fikci doručení podle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech nevztahují obecná pravidla pro počítání času. Závěr č. 93 poradního sboru ministra vnitra má nulovou právní a argumentační závaznost; nadto se vztahuje k § 40 odst. 1 písm. c) správního řádu; netýká se tedy § 33 odst. 4 daňového řádu, jenž je nyní aplikován. Přes podobnost obou norem je mezi jejich jazykovým vyjádřením značný rozdíl. Uvedený závěr je nadto v rozporu se závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2010, č. j. 9 As 55/2009 - 45.

[23] S odkazem na nález pléna Ústavního soudu ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97, a na princip právní jistoty a bezrozpornosti právního řádu zastávaný i v judikatuře Nejvyššího správního soudu není podle žalobkyně žádoucí, aby použití obdobného pravidla (pravidla pro počítání času) bylo vykládáno odlišně Nejvyšší správním soudem a Nejvyšší soudem. Vedlo by to k narušení právní jistoty adresátů práva a jejich důvěry v právo. Vnitřně rozporný je i názor stěžovatele, že § 33 odst. 4 daňového řádu není *lex specialis* k zákonu o elektronických úkonech, a že proto se uvedené pravidlo neuplatní. Stěžovatel totiž na druhou stranu tvrdí, že pro počátek a konec běhu dané lhůty se použije pravidlo podle § 33 odst. 2 daňového řádu.

[24] K praxi daňových orgánů žalobkyně uvádí, že pro počítání lhůty k podání řádného daňového přiznání (k dani z příjmů či dani z přidané hodnoty) nebo kontrolního hlášení daňové orgány pravidlo zakotvené v § 33 odst. 4 daňového řádu používají a nevycházejí z argumentu neomezeného přístupu do datové schránky. V uvedených případech tedy vycházejí z toho, že připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli či svátek, posledním dnem lhůty (pro podání daňového přiznání či kontrolního hlášení) je nejblíže následující pracovní den.

[25] Žalobkyně má kasační stížnost za nedůvodnou a navrhuje, aby věc byla postoupena rozšířenému senátu k rozhodnutí a následně aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III. Důvody předložení věci rozšířenému senátu

[26] V projednávané věci je podle čtvrtého senátu meritem sporu právní otázka, zda se v případě fikce doručení podle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech použije pravidlo pro počítání času zakotvené v § 33 odst. 4 daňového řádu. Předkládající senát zastává názor, že tomu tak je, a v tomto ohledu souzní s argumentací vyjádřenou v napadeném rozsudku.

[27] Právní závěr čtvrtého senátu je však nesouladný s dosavadní rozhodovací praxí Nejvyššího správního soudu, která vychází z opakovaně zmiňované věci *STASEK*. V ní soud shledal, že závěry předcházející judikatury [prezentované např. rozsudky č. j. 9 As 55/2009 - 45 a č. j. 1 As 78/2009 - 76 nebo též usnesením Ústavního soudu ze dne 21. 4. 2004, sp. zn. ÚS II. ÚS 157/03, podle nichž při posouzení okamžiku doručení fikcí – v případech starého i nového správního řádu – se použije interpretace zákona pro účastníka příznivější, a proto i přes nedůsledné rozlišování doby a lhůty nastanou účinky doručení vždy až následující den, připadne-li konec lhůty (resp. úložní doby označené za lhůtu) na sobotu, neděli nebo svátek] *„platí pouze v případě doručování poštou, nikoliv při doručování do datové schránky, neboť je zde třeba vycházet ze zásadní odlišnosti od doručování poštou, a to z neomezeného přístupu k datové schránce.“* Pátý senát ve svém rozsudku vycházel i ze závěrů poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu č. 93, ač měly spíše doporučující charakter. Zdůraznil pak, že přihlášení do datové schránky není vázáno na lhůtu.

[28] Z úvah vyslovených v rozsudku *STASEK*, byť i implicitně (otázka uplynutí lhůty nebyla v těchto případech sporná či pro věc podstatná), vyšly posléze i další senáty Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 14. 1. 2016, č. j. 10 As 46/2015 - 43, ze dne 23. 1. 2019, č. j. 1 Afs 400/2018 - 52, či ze dne 7. 5. 2014, č. j. 3 As 83/2013 - 58), a to jak ve věcech, v nichž posuzovaly fikci doručení v případě doručování prostřednictvím datové schránky v řízeních podle správního řádu [tedy při aplikaci § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech ve spojení s § 40 odst. 1 písm. c) správního řádu], tak v případech, kdy se jednalo o doručování rozhodnutí soudů ve správním soudnictví do datové schránky účastníka (§ 42 odst. 1 s. ř. s.), tedy pravidla pro počítání času vyplývala z § 40 odst. 3 s. ř. s.

[29] Se závěry ve věci *STASEK* se ztotožnila i odborná literatura (viz krajským soudem odkazovaný komentář ke správnímu řádu) a hlásí se k nim i autorka článku, na nějž poukázal stěžovatel v posledním doplnění kasační stížnosti, A. Š..

[30] Předkládající senát však nemá důvody, z nichž pátý senát ve svém rozsudku vyšel, za dostatečné k tomu, aby u doručování do datových schránek bylo pravidlo o počítání času jiné než při doručování prostřednictvím provozovatele poštovních služeb.

[31] Pro věc *STASEK* byly klíčové dvě odlišnosti při doručování, a to možnost přihlásit se do datové schránky kdykoliv a skutečnost, že přihlášení se do ní není vázáno na lhůtu.

[32] Ani u doručování prostřednictvím provozovatele poštovních služeb není přijetí písemností vázáno na lhůtu; přesto se zde užijí pravidla o počítání času podle § 33 odst. 4 daňového řádu.

[33] Navíc tak jako systém datových schránek nemusí být bezpodmínečně přístupný kdykoliv (ať již nefunkčnost spočívá v jakýchkoliv příčinách), provozovatel poštovní

služby naopak může být v některých případech dostupný „kdykoliv“, tedy i ve dny pracovní klidu (soboty, neděle) či ve svátek (viz například „hlavní pošty“ ve velkých městech). Pouhá neomezenost přístupu do datových schránek, i pro uvedené výjimky, nezakládá bezvýjimečné důvody odlišného použití pravidel o počítání času u fikce doručení do datové schránky oproti doručení poštou.

[34] V této souvislosti nelze opomenout, že podle důvodové zprávy zákona o elektronických úkonech „*cílem zavedení institutu datových schránek pro doručování je přiblížení orgánu veřejné moci občanovi prostřednictvím elektronických nástrojů, zefektivnění komunikace mezi občanem a orgánem veřejné moci a komunikace mezi orgány veřejné moci. Pokud orgány veřejné moci efektivně využijí skutečnosti, že jim bude doručováno v elektronické formě, bude důsledkem navrhované úpravy rovněž zefektivnění práce s dokumenty v rámci jednotlivých těchto orgánů.*“ Důvodová zpráva dále zmiňuje výhodnost užívání datových schránek a poskytnutí komfortu jejich uživatelům. Benefit datových schránek spočívající v tom, že komunikace skrze ně by měla být pro fyzické či právnické osoby veskrze výhodná a komfortní, se však vytrácí, pokud orgány veřejné moci bez opory v zákonné úpravě odmítají použít tradiční pravidla o počítání času, užívaná po staletí, resp. je užívají jinak, než je obvyklé. Nadto není taková odlišnost ze zákona o elektronických úkonech patrná.

[35] Počítání času prezentované ve věci *STASEK* nezohledňuje výklad ve prospěch daňového subjektu. Rozdílný přístup k počítání času navíc nepřispívá k jednotě právního řádu. Tu naopak podporuje stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 5. 1. 2017, sp. zn. Plsn 1/2015. Podle něho „*lhůta uvedená v § 17 odst. 4 zák. č. 300/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je lhůtou procesní, jejíž běh se při doručování písemností v občanském soudním řízení počítá podle § 57 odst. 1 a 2 o. s. ř. a při doručování písemností v trestním řízení podle § 60 odst. 1, 2 a 3 tr. ř.*“. Soud jím sjednotil pravidlo pro počítání času u datových schránek pro civilní řízení i trestní řízení. Vyšel z toho, že zákon o elektronických úkonech, konkrétně § 17 odst. 4 tohoto zákona, neobsahuje vlastní pravidla pro počítání času.

[36] Smyslem zavádění lhůt má být snížení entropie (neurčitosti) při uplatňování práv, resp. pravomocí, časové omezení stavu nejistoty v právních vztazích nebo urychlení procesu rozhodování s cílem reálného dosažení zamýšlených cílů (srov. nález Ústavního soudu ze dne 17. 12. 1997, Pl. ÚS 33/97, č. 30/1998 Sb.). To souvisí i s právní jistotou a předvídatelností práva (srov. dále nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 2. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 77/06, ze dne 14. 6. 2016, sp. zn. I. ÚS 3324/15, ze dne 20. 9. 2006, sp. zn. II. ÚS 566/05, či ze dne 26. 2. 2009, sp. zn. I. ÚS 1169/07). Roztříštěnost výkladu počítání času v různých právních odvětvích, ač mají společný základ v zákoně o elektronických komunikacích, výše uvedenému nenapomáhá.

[37] Rozdílnost v počítání času napříč právními odvětvími nemůže přinést ani odlišení lhůt a dob, jak to činí závěr č. 93. Tomuto rozlišení se Nejvyšší správní soud věnoval již ve zmíněném rozsudku č. j. 9 As 55/2009 - 45 a shledal, že zákonodárce je nečiní důsledně. Proto se z hlediska uplatnění pravidel pro počítání času v případech, kdy se podle právní teorie jedná o dobu, kterou ale zákon označuje za lhůtu, má provést výklad pro účastníka příznivější. Ostatně fikce uplynutí oné „doby“ je napříč jednotlivými právními odvětvími pojímaná identicky.

[38] Za povšimnutí stojí i hledisko rozlišení času lidí (jež tvoří i další právní entity – právnické osoby) na čas pracovní a čas odpočinku (pracovního klidu). Má-li být užívání datových schránek pro tyto osoby komfortem a zjednodušením, není důvodu na ně klást požadavek přístupu do datových schránek ve dnech, jež jsou pro ně pravidelně dny odpočinku, jen proto, že datová schránka je přístupná kdykoliv, a činit tak z doby odpočinku též dobu pracovní, jelikož se zde neuplatní jinak obvyklá pravidla pro počítání času.

[39] Osobě oprávněné k přístupu do datové schránky nelze klást překážky ve svobodné volbě, aby se sama kdykoliv, s vědomím účinků, jež s tím zákon o elektronických úkonech spojuje (doručení písemnosti), do datové schránky přihlásila. Bez výslovné zákonné úpravy však nelze tomuto adresátu, byť nepřímo, uložit povinnost přihlášení se do datové schránky v jiný než obvyklý pracovní den jen proto, že jinak obvyklá pravidla pro počítání času se v případě doručování do datových schránek nepoužijí, aniž to zákon výslovně stanoví.

IV. Vyjádření účastníků řízení k předložení věci rozšířenému senátu

IV. 1. Vyjádření stěžovatele

[40] Podle stěžovatele se Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 18. 6. 2021, č. j. 5 Afs 21/2020 - 56, zabýval vztahem § 33 daňového řádu a § 148 odst. 3 téhož zákona a uvedl, že *„pro účely doručení, resp. ve vztahu k určení okamžiku oznámení rozhodnutí se pravidla pro počítání lhůt obsažená v 33 odst. 4 daňového řádu vůbec neuplatní, neboť se zde zjevně nejedná o žádné stanovení lhůty k provedení úkonu směrem k osobě zúčastněné na správě daní, tedy ve vztahu k stěžovateli. Kdy je rozhodnutí vydáno a kdy se považuje za doručené, upravuje daňový řád ve zvláštních ustanoveních (viz § 101 odst. 2, 6, § 39 a násl.) V daném případě nadto je rozhodné, že možnost vyměřit daň skončila správci daně uplynutím posledního dne prekluzivní lhůty, který připadl na jeden konkrétní zákonem určený den. Jak již bylo uvedeno, jedná se o lhůtu hmotněprávní, lhůtu propadnou a po jejím uplynutí, byť se tak stane v den pracovního klidu či svátek, právo na vyměření daně bez dalšího zaniká.“* Hrozí tedy situace, že ač prekluzivní lhůta pro stanovení daně uplyne v sobotu, tento den nedojde k doručení fikcí. Pravidlo o počítání času podle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech je, nahlíženo optikou rozhodnutí pátého senátu, *lex specialis* k obecné úpravě počítání času dle § 33 daňového řádu. Fikce doručení nastupuje poslední den desetidenní lhůty.

[41] Argumentace předkládajícího senátu by byla relevantní, pokud by fikce doručení nastala v den dodání dokumentu do datové schránky, případně bezprostředně po něm. Adresát však není nucen přihlašovat se do datové schránky v den pracovního klidu, z oněch deseti si může vybrat, včetně toho, zda se přihlásí v denní, či noční dobu.

[42] Přístup předkládajícího senátu vede k poskytování beneficia „liknavým daňovým subjektům“, které neplní povinnost přihlašovat se do daňové schránky. Zvýhodňuje je oproti zákonu dbalým subjektům, což není žádoucí.

[43] Proto stěžovatel setrvává na důvodnosti kasační stížnosti.

IV. 2. Replika žalobkyně

[44] Podle žalobkyně se pravidlo o počítání času v § 33 odst. 4 daňového řádu netýká jen doručování písemností, ale počítání lhůt obecně (pro podání daňových přiznání či opravných prostředků). Nemůže proto zohledňovat možnost faktického převzetí písemnosti. Tomu svědčí i historický výklad krajského soudu (argument o pětidenním pracovním týdnu). Ač stěžovatel mluví o nemožnosti aplikace § 33 daňového řádu jako *legi generali* k zákonu o elektronických úkonech, sám počátek i konec běhu lhůty podle tohoto zákona určuje podle § 33 odst. 2 daňového řádu.

[45] Důraz na neomezený přístup k datové schránce by (rétorikou stěžovatele) měl vést k počítání času dle hodin (od přesného dodání do datové schránky).

[46] Desetidenní lhůta končící až první následující pracovní den se uplatní i při doručování prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Stěžovatel se navíc sám hlásí, jde-li o podání daňového přiznání k dani z příjmů, daně z přidané hodnoty či kontrolního hlášení, k používání pravidla pro počítání času dle § 33 odst. 4 daňového řádu.

V. Posouzení věci rozšířeným senátem

V. 1. Pravomoc rozšířeného senátu

[47] Rozšířený senát se nejprve zabýval otázkou, zda je dána jeho pravomoc ve věci rozhodovat. Podle § 17 odst. 1 s. ř. s., *dospěje-li senát Nejvyššího správního soudu při svém rozhodování k právnímu názoru, který je odlišný od právního názoru již vyjádřeného v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, postoupí věc k rozhodnutí rozšířenému senátu*.

[48] Jádrem sporu je, zda se na počítání lhůty podle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech vztahuje pravidlo počítání času podle § 33 odst. 4 daňového řádu. Nejvyšší správní soud ve věci STASEK a dalších dospěl k závěru, že toto pravidlo se na určení konce lhůty pro právní fikci doručení do datové schránky nevztahuje. Předkládající senát míní opak. Pravomoc rozšířeného senátu je tedy zjevně dána.

V. 2. Právní názor rozšířeného senátu

V. 2. 1. Rozhodné právní úpravy a textové shody a rozdíly mezi nimi

[49] Ustanovení § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech je jedním z těch, jež v různých zákonech, zejména procesních řádech, upravují doručení fikcí. Adresátovi zásilky se kvalifikovaným způsobem nejprve oznámí, že mu je doručována, či je jinak informován o možnosti se s ní seznámit. Od oznámení či jiného relevantního okamžiku pak začne běžet úložní doba, jejímž marným uplynutím nastává fikce doručení – zásilka se sice nedostala do rukou adresáta, nicméně z dobrých důvodů ji je možno považovat za doručenou, jelikož lze vycházet z toho, že adresát si ji mohl vyzvednout (jde-li o listinnou písemnost) či učinit jiný obdobný úkon (přihlásit se do datové schránky, jde-li o písemnost elektronickou, označovanou též jako dokument).

[50] Podle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech, *nepřihlásí-li se do datové schránky osoba podle odstavce 3 ve* ***lhůtě*** *10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této* ***lhůty****; to neplatí, vylučuje-li jiný právní předpis náhradní doručení.* (zdůraznění v textu zde i dále provedl rozšířený senát)

[51] Kdyby byla žalobkyni v daňovém řízení doručována písemnost v listinné podobě, a nikoli elektronický dokument do datové schránky, byl by pro ni relevantní § 45 odst. 4 daňového řádu, podle něhož, *nebyla-li na adrese pro doručování písemnosti do vlastních rukou nebo jiné písemnosti, jejíž převzetí má být rovněž potvrzeno, zastižena osoba oprávněná převzít písemnost podle odstavce 3, písemnost se uloží a adresát se vhodným způsobem upozorní, aby si ji ve* ***lhůtě*** *10 dnů vyzvedl. Písemnost, která nebyla vyzvednuta ve stanovené* ***lhůtě****, může správce daně doručit na adresu místa pobytu fyzické osoby oprávněné jednat jménem této právnické osoby podle § 24 odst. 2, pokud je mu adresa jejího místa pobytu známa.* Podle § 47 odst. 2 daňového řádu pak, jde-li o písemnost, která se doručuje do vlastních rukou nebo jejíž převzetí má být potvrzeno adresátem, platí, že *nevyzvedne-li si adresát uloženou písemnost ve* ***lhůtě*** *10 dnů od jejího uložení, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenou, i když se adresát o uložení nedozvěděl.*

[52] Podle § 49 odst. 4 o. s. ř., jenž se vztahuje na doručování písemností do vlastních rukou adresáta, *nevyzvedne-li si adresát písemnost ve* ***lhůtě*** *10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost posledním dnem této* ***lhůty*** *za doručenou, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Doručující orgán po marném uplynutí této* ***lhůty*** *vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, ledaže soud i bez návrhu vyloučí vhození písemnosti do schránky. Není-li takové schránky, písemnost se vrátí odesílajícímu soudu a vyvěsí se o tom sdělení na úřední desce soudu.*

[53] Podle § 64 odst. 4 trestního řádu, rovněž se vztahujícího na doručování do vlastních rukou adresáta, *nevyzvedne-li si adresát písemnost do deseti dnů od uložení, považuje se poslední den této* ***lhůty*** *za den doručení, i když se adresát o uložení nedověděl, ačkoliv se v místě doručení zdržuje, nebo uvedenou adresu označil pro účely doručování. Doručující orgán po marném uplynutí této* ***lhůty*** *vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, ledaže odesílatel vhození písemnosti do schránky vyloučí. Není-li takové schránky, písemnost se vrátí odesílateli a vyvěsí se o tom sdělení na úřední desce.*

[54] Podle § 23 odst. 4 správního řádu *adresát se vyzve vložením oznámení o neúspěšném doručení písemnosti do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo, aby si uloženou písemnost ve* ***lhůtě*** *10 dnů vyzvedl; současně se mu sdělí, kde, odkdy a v kterou denní dobu si lze písemnost vyzvednout. Je-li to možné a nevyloučil-li to správní orgán, písemnost se po uplynutí 10 dnů vloží do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo; jinak se vrátí správnímu orgánu, který ji vyhotovil.* Podle § 24 odst. 1 správního řádu pak, *jestliže si adresát uložené písemnosti písemnost ve* ***lhůtě*** *10 dnů ode dne, kdy byla k vyzvednutí připravena, nevyzvedne, písemnost se považuje za doručenou posledním dnem této* ***lhůty****.*

[55] Procesní řády obsahují ustanovení o tom, že pokud konec lhůty připadne na dny, v nichž se obvykle nepracuje, prodlužuje to příslušnou lhůtu do konce nejbližšího následujícího pracovního dne. Takto se v § 33 odst. 4 daňového řádu praví, že *připadne-li poslední den* ***lhůty*** *na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem* ***lhůty*** *nejblíže následující pracovní den; to neplatí, jde-li o* ***lhůtu*** *určenou v kratších časových jednotkách, než jsou dny.*

Podle § 57 odst. 2 věty druhé o. s. ř., *připadne-li konec **lhůty** na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem **lhůty** nejblíže následující pracovní den*. Rovněž v § 40 odst. 3 s. ř. s. se praví, že *připadne-li poslední den **lhůty** na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem **lhůty** nejblíže následující pracovní den. To neplatí o **lhůtách** stanovených podle hodin.* Obdobně podle § 60 odst. 3 trestního řádu, *připadne-li konec **lhůty** na den pracovního klidu nebo pracovního volna, pokládá se za poslední den **lhůty** nejbližší příští pracovní den*. Stejně tak podle § 40 odst. 1 písm. c) správního řádu, ***pokud je provedení určitého úkonu v řízení vázáno na lhůtu**, připadne-li konec **lhůty** na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem **lhůty** nejbližší příští pracovní den; to neplatí, jde-li o **lhůtu** určenou podle hodin*.

V. 2. 2. Povaha a podstata úložní doby a její elektronické obdoby (doby „uložení“ elektronického dokumentu v datové schránce poté, co do ní byl dodán)

[56] Jak je patrné ze shora uvedených citací, ustanovení upravující doručení fikcí užívají pro časový interval mezi uložením zásilky (či dodáním do datové schránky) a okamžikem, kdy nastane fikce doručení, pojmu „lhůta“. Svou podstatou jde o časový interval definovaný počátkem a délkou, počítaný podle dnů. Ze samotného textu citovaných ustanovení lze soudit toliko to, že fikce doručení má nastat uplynutím předepsaného počtu dnů od určitého rozhodného okamžiku. Nic jiného, zejména pak žádné právní jednání adresáta, není pro doručení fikcí rozhodný. Z ničeho v uvedených ustanoveních tedy neplyne, že pro případné prodloužení uvedeného časového intervalu by mělo mít význam, který den je posledním dnem intervalu.

[57] S tím, že úložní doba plyne nezávisle na právním jednání adresáta, nelze směšovat vyzvednutí si zásilky či přihlášení do datové schránky, což zjevně právním jednáním adresáta je. Jeho prvotním důsledkem je převzetí zásilky, a tedy její doručení tímto převzetím. Převzetí zásilky má nepochybně i sekundární účinek v podobě „předčasného ukončení“ plynutí úložní doby, jež se převzetím zásilky stává bezpředmětnou. To však nic nemění na závěru, že pokud úložní doba plyne, jelikož její trvání nebylo „předčasně ukončeno“ převzetím, plyne nezávisle na jednání adresáta, a jakmile uplyne, mají nastat právní účinky, jež s jejím uplynutím zákon spojuje.

[58] Právní teorie rozlišují mezi dobou a lhůtou. Legislativně to bylo výslovně reflektováno v § 601 a násl. nového občanského zákoníku (č. 89/2012 Sb., dále též „NOZ“). Takto například § 603 NOZ uvádí, že *práva a povinnosti zaniknou uplynutím **doby**, na kterou byly omezeny*. Podle § 604 NOZ *změna v osobě věřitele nebo dlužníka nemá vliv na běh **doby** nebo **lhůty***. Ohledně počítání času podle dnů říká § 605 odst. 1 NOZ, že ***lhůta** nebo **doba** určená podle dnů počíná dnem, který následuje po skutečnosti rozhodné pro její počátek*. Ohledně prodloužení plynutí lhůty, avšak již ne doby hovoří § 607 NOZ, podle něhož, *připadne-li poslední den **lhůty** na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty pracovní den nejblíže následující*.

[59] Právní teorie běžně rozlišuje, a to i ve vztahu k procesním řádům, lhůty a doby (viz např. HROMADA, M. § 55 [Zákonné a soudcovské lhůty], In: SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. Občanský soudní řád. Komentář. 3. vydání, Praha: C. H. Beck, 2021, str. 349): „*Od **lhůt** je třeba odlišovat **doby**, tedy **vymezení času, po který trvají určité právní účinky** [například § 77 odst. 1 písm. d)].*“

[60] Systematický rozbor obou pojmů lze nalézt zejména v teorii občanského práva hmotného. Michaela Zuklínová k rozlišení mezi lhůtami a dobami uvádí (viz ZUKLÍNOVÁ, M. § 604 [Význam změny v subjektu závazku pro běh doby a lhůty], In: ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef aj. Občanský zákoník. Komentář. Svazek I (§ 1-645, obecná část), Praha: Wolters Kluwer, 2014, stav elektronické verze v ASPI k 1. 1. 2020):

*„**Dobou** se rozumí **běh času, resp. časový úsek, vymezený začátkem a koncem**, omezující **trvání práva nebo povinnosti**. Jinak řečeno: po vymezený čas, resp. časový úsek, právo nebo povinnost existují. Zároveň s koncem vymezeného času právo nebo povinnost bez dalšího zaniknou (tj. zaniknou eo ipso). **Není tedy třeba, aby nastala nějaká zvláštní právní skutečnost, zejména není třeba, aby někdo (ať některá ze stran, nebo osoba třetí, anebo orgán veřejné moci) projevil vůli směřující k ukončení práva nebo povinnosti (tj. právně jednal).***

Mezi doby stanovené zákonem patří např. (nejdelší) doba, na kterou je možné sjednat právo stavby, vydržecí doby, doby stanovené v souvislosti s právní úpravou výživného atd.

Lhůtou** se rozumí běh času, resp. časový úsek, vymezený začátkem a koncem, **omezující trvání možnosti uplatnit právo u druhé strany, popř. u jiné osoby, nebo u orgánu veřejné moci, zejména u soudu. Jinak řečeno, je to časový úsek daný k vykonání práva jeho uplatněním, popř. dovoláním se ho.

Se lhůtami se lze v komentovaném zákoníku setkat zejména v souvislosti s promlčením a prekluzí, jinak především v souvislosti s plněním povinnosti ze závazku (dluhu).“

[61] Podobně na rozdíl mezi dobou a lhůtou nahlížejí i další komentátoři nového občanského zákoníku (srov. LAVICKÝ, Petr. § 605 [Lhůty určené podle dnů, měsíců nebo let]. In: LAVICKÝ, Petr a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1940, marg. č. 5, *Beck online*).

[62] Úložní doba (i její elektronický ekvivalent) je svou povahou tím, co teorie (a ve shodě s ní i NOZ pro účely soukromého práva) označuje za „dobu“. Základním praktickým smyslem a účelem uložení je umožnit adresátovi, aby si zásilku vyzvedl. Vytvoření časového prostoru k převzetí zásilky však není jediný a dokonce ani ne hlavní smysl a účel úložní doby. Stejně důležitým smyslem a účelem úložní doby je postavit najisto, že v předem určený časový okamžik bude zásilka považována za doručenou.

[63] Úložní doba je časový úsek vymezený začátkem a koncem; konec úložní doby omezuje trvání práva adresáta převzít zásilku s účinky doručení. Po uplynutí úložní doby může adresát zásilku zásadně také převzít. Může si ji tedy vyzvednout na poště, je-li tam ještě uložena, či se připojit do datové schránky, je-li to ještě možné (viz zejm. § 11 a 13 zákona o elektronických úkonech) a nebyl-li z ní mezitím doručovaný elektronický dokument odstraněn (viz zejm. § 20 odst. 4 zákona o elektronických úkonech ve spojení s § 6 vyhlášky č 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek). Převzetí však již v tomto případě nebude mít účinek doručení. Ten může nastat jen převzetím zásilky v úložní době (u elektronických dokumentů k doručení dojde *okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu*, ovšem jen v rámci elektronického ekvivalentu úložní doby, viz § 17 odst. 3 ve spojení s odst. 4 zákona o elektronických úkonech). Uplyne-li úložní doba marně a jsou-li splněny i další zákonné podmínky, doručení nastane fikcí právě uplynutím úložní doby.

[64] Doručení je v řadě ohledů právně významnou skutečností. Okamžik doručení může být v první řadě rozhodný pro běh lhůt k uplatnění opravných prostředků (že jde doktrinálně o lhůty, je zjevné, neboť jde o časový úsek, v němž je možno opravný prostředek, tedy určité procesní právo, účinně uplatnit učiněním příslušného projevu vůle). Může být však rozhodný i pro právní moc doručovaného rozhodnutí (ať již přímo, nastává-li právní moc doručením, anebo nepřímo, nastává-li marným uplynutím lhůty k podání opravného prostředku). To může mít dalekosáhlé dopady do oblasti hmotných práv (např. pro převod, přechod či originární nabytí určitého práva, vznik či zánik určité povinnosti, započetí běhu lhůty k plnění, zánik práva, promlčení práva apod.).

[65] Obecně vzato není patrný žádný silný důvod daný smyslem a účelem úložní doby, aby její skončení bylo pojímáno jako lhůta, tedy aby v případě, že poslední den úložní doby připadne na sobotu, neděli nebo svátek, posledním dnem úložní doby byl nejblíže následující pracovní den.

[66] Lhůty pro podání opravných prostředků mohou bez obtíží začít běžet i na základě doručení fikcí, jež nastane v sobotu, neděli nebo svátek, neboť jsou obvykle vícedenní a pro ně již nesporně platí, jak bylo shora doloženo citacemi příslušných ustanovení procesních řádů, že připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Ten, kdo chce podat opravný prostředek, tak tedy na konci lhůty k jeho podání může učinit vždy v pracovní den a nemusí se obávat, že v sobotu, neděli či ve svátek nemusí najít otevřenou poštu či (jde-li o podání elektronické, z datové schránky) že by musel v tyto dny, pravidelně využívané k volnu, cestovat například do místa svého podnikání či sídla, odkud se obvykle připojuje do datové schránky.

[67] Stejně tak není žádný věcný důvod, aby jiné účinky doručení, zejména právní moc a s ní spojené hmotněprávní dopady, nemohly nastat v sobotu, neděli či svátek. To, který den právní moc nastane, je z pohledu ochrany práv jednotlivce lhostejné, jelikož pravidlo o nastání právní moci má neutrální účinky – v některých případech může být pro jednotlivce výhodné, aby právní moc nastala dříve (jsou-li její účinky pro sféru jeho práv a povinností příznivé), jindy to může být nevýhodné (jsou-li její účinky pro sféru jeho práv a povinností nepříznivé). Abstraktní pravidlo o tom, kdy právní moc nastává, musí platit stejně, bez ohledu na povahu dopadů na jednotlivce, neboť jinak by právní moc neplnila svůj základní účel – pro všechny typy případů, u nichž nabytí právní moci hraje roli, poskytnout právní jistotu o tom, že a kdy k tomu došlo. Nelze totiž pominout, že tatáž právní moc, od níž se odvíjejí práva určitého jednotlivce, nezřídka zrcadlově působí jako právně významná skutečnost zakládající povinnosti jiného jednotlivce.

[68] Nelze tedy vidět žádné teleologické důvody pro to, aby doručení fikcí uplynutím úložní doby, tedy právní institut založený na době, byl vykládán podle pravidel o lhůtách, konkrétně tak, že připadne-li poslední den úložní doby na sobotu, neděli nebo svátek, je jejím posledním dnem nejblíže následující pracovní den.

V. 2. 3. Vývoj judikatury k úložní době

[69] Tím, jak počítat úložní dobu, se v judikatuře Nejvyššího správního soudu zabýval poprvé důkladněji rozsudek ze dne 29. 8. 2009, č. j. 4 Ads 83/2008 - 39. Uvádí se v něm:

„Vyvstává otázka, zda § 40 správního řádu o lhůtách a počítání času lze aplikovat na desetidenní lhůtu, jejímž posledním dnem nastává tzv. fikce doručení (náhradní doručení) podle § 24 odst. 1 správního řádu, je-li § 40 uvozen slovy "pokud je provedení určitého úkonu v řízení vázáno na lhůtu...", ***přičemž je evidentní, že nastoupení fikce doručení není žádným úkonem****. Zdejší soud dospěl k závěru, že pravidla pro počítání času formulovaná v § 40 správního řádu jsou zcela použitelná i na běh a počítání lhůty podle § 24 odst. 1 citovaného zákona.*

Zdejší soud předně vzal v potaz, že správní řád nestanoví žádná jiná pravidla pro počítání času než ta, jež jsou formulována v § 40 správního řádu. Odmítnutí jejich aplikace by pak vedlo k nežádoucí právní nejistotě o tom, jak se při nedostatku speciální právní úpravy lhůta podle § 24 odst. 1 správního řádu, od níž se odvíjí fikce doručení, vlastně počítá, tj. zejména kdy tato lhůta nejen končí, ale i počíná. Tedy striktně vzato, ***za situace, kdy zákon výslovně nestanoví žádná pravidla pro počítání lhůty stanovené v § 24 odst. 1 správního řádu, lze hovořit o mezeře v zákoně. Tuto mezeru je podle názoru zdejšího soudu třeba vyplnit per analogiam legis, in concreto analogickou aplikací pravidel pro počítání času stanovených v § 40 správního řádu, neboť jedině takovýto postup je plně v souladu s principem právní jistoty a předvídatelnosti veřejné správy****. Předestřenou interpretaci přitom podporuje i porovnání s jinými procesními úpravami, které použití pravidel pro počítání času nespojují s hypotézou* "pokud je provedení určitého úkonu v řízení vázáno na lhůtu...". *Podle § 57 odst. 2 věta druhá zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, připadne-li konec lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Toto ustanovení o počítání času se přitom vztahuje i na počítání lhůty pro nastoupení fikce doručení u písemností doručovaných podle občanského soudního řádu (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 5. 8. 2004, sp. zn. II. ÚS 540/03, publikován pod č. 110/2004 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, sv. 34, ročník 2004, s. 147). Obdobné ustanovení obsahuje též zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), který v § 60 odst. 3 stanoví, že připadne-li konec lhůty na den pracovního klidu nebo pracovního volna, pokládá se za poslední den lhůty nejbližší příští pracovní den. Řečené platí i o úpravě obsažené v soudním řádu správním, jehož § 40 odst. 3 konstatuje, že připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den.*

Z provedeného výkladu, jakož i z důvodové zprávy k vládnímu návrhu správního řádu (v němž finální a totožně znějící § 40 byl zařazen v hlavě IV části druhé a nesl paragrafové číslo 55; sněmovní tisk 201 ve volebním období 2002-2006), která prohlašuje, že se má jednat o "standardní ustanovení o lhůtách a počítání času", *Nejvyšší správní soud dovozuje, že* ***v případě zúžení použitelnosti pravidel pro počítání času ve správním řádu toliko na situace, kdy má jít o*** **"provedení určitého úkonu v řízení"**, ***se jedná o zákonodárcovu nedůslednost a je třeba přikročit k analogickému užití § 40 správního řádu na lhůtu obsaženou v § 24 odst. 1 správního řádu****.*

Zaujatá interpretace přitom ***zachovává kontinuitu se stavem panujícím před nabytím účinnosti zákona č. 500/2004 Sb., správní řád****, tj. za účinnosti zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, kdy* ***jak soudy rozhodující ve správním soudnictví, tak Ústavní soud zastávaly názor, že obecná pravidla pro počítání lhůt stanovená v § 27 odst. 2 naposled uvedeného zákona se uplatní i při počítání lhůty pro nastoupení fikce doručení podle § 24 odst. 2 citovaného zákona*** *(rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 6. 1999, sp. zn. 5 A 68/97, publikován pod č. 568/2000 SJS; nález Ústavního soudu ze dne 21. 4. 2004, sp. zn. II. ÚS 157/03, publikován pod č. 57/2004 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, sv. 33, ročník 2004, s. 81).“*

[70] Z výše uvedené citace je zjevné, že problém, že zákonodárce užívá pojmů „doba“ a „lhůta“ jinak, než jak na ně nahlíží právní teorie, není nový. Důkladně se jím zabýval pro oblast správního řádu, avšak s přesahem do dalších procesních řádů Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 5. 2010, č. j. 9 As 55/2009 - 45, v němž zejména uvedl, že *„**z pohledu právní teorie ustanovení § 24 odst. 1 nového správního řádu formálně neupravuje lhůtu, ale dobu**. Jestliže však sám zákon v tomto ustanovení explicitně používá pro označení tohoto časového úseku termín "lhůta", pak **nelze tuto legislativní nedůslednost napravovat výkladem provedeným v neprospěch účastníků**. Nejedná se o marginální záležitost, ale o frekventovanou a pro účastníky velice podstatnou skutečnost mající závažné důsledky v oblasti jejich procesních práv. Jestliže otázka vztahu ustanovení § 24 odst. 1 a § 40 odst. 1 písm. c) nového správního řádu není zákonem upravena jednoznačně, a zákonodárce tak dokonce učinil opakovaně (i po sporech ohledně shodného problému za předchozí právní úpravy), nelze trvat na výkladu formálně odpovídajícím právní teorii, která nebyla důsledně promítnuta do zákona. Ustanovení § 40 nového správního řádu je uvozeno nadpisem "počítání času", avšak při formulaci pravidel je používán pouze termín "lhůta". Jestliže pojmu "lhůta" je zákonodárcem užito i v § 24 odst. 2 nového správního řádu, bez stanovení speciální úpravy jejího běhu, pak účastník řízení odůvodněně očekává, že se pro posouzení jejího běhu použijí obecná pravidla pro počítání lhůt.“*

[71] Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku jasně uvedl, že si je vědom toho, že zákonodárce užívá pojmu „lhůta“ pro to, co je doktrinálně nesporně „dobou“. S ohledem na požadavek ochrany odůvodněného očekávání jednotlivců, že se mohou spolehnout na prostý jazykový význam slov zákona, proto dospěl k závěru, že pravidlo pro prodloužení lhůty tak, že skončí nejbližší následující pracovní den, připadl-li by její konec na sobotu, neděli nebo svátek, se v oblasti procesního práva upraveného správním řádem použije i na úložní doby.

[72] Již krátce předtím se k závěru výše popsanému bez hlubšího zdůvodnění přiklonil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 2. 2010, č. j. 1 As 78/2009 - 76. Obdobně se vyslovil nedlouho poté například v rozsudku ze dne 31. 3. 2011, č. j. 8 As 10/2011 - 47, zejm. bod 11. Ve výsledku ke stejnému závěru dospěla i judikatura Ústavního soudu, rovněž aniž by důkladněji reflektovala, že platné právo pojmů „lhůta“ a „doba“ užívá v rozporu s tím, jak jim rozumí právní teorie (srov. nálezy ze dne 26. 11. 2013, sp. zn. II. ÚS 33/13, a ze dne 1. 10. 2014, sp. zn. IV. ÚS 2026/14, pro oblast občanského soudního řízení a ze dne 30. 8. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3486/15, či ze dne 30. 8. 2021, sp. zn. I. ÚS 1153/21 pro oblast trestního řízení; poslední z nálezů se týká hmotného práva, konkrétně nároku na náhradu nákladů poškozeného vynaložených v trestním řízení a toho, kdy začíná běžet lhůta k uplatnění uvedeného nároku, je-li počátek běhu lhůty odvozen od právní moci rozsudku v dané trestní věci).

[73] Od názoru, že na úložní dobu je třeba pohlížet jako na lhůtu, se odchýlil pro oblast doručování do datové schránky Nejvyšší správní soud v již zmiňovaném rozsudku ze dne 16. 5. 2013, č. j. 5 Afs 76/2012 - 28, č. 2875/2013 Sb. NSS, *STASEK*. Uvedl v něm, mimo jiné s odkazem na shodný závěr poradního sboru ministra ke správnímu řádu, následující:

„Nejvyšší správní soud při posouzení věci bral v potaz dosavadní judikaturu, která vycházela při posouzení okamžiku doručení fikcí (v případech správního řádu i "starého" správního řádu - zákona č. 71/1967 Sb.) z interpretace zákona pro účastníka příznivější, totiž,

že i přes nedůsledné rozlišování doby a lhůty účinky doručení nastanou vždy až následující den, připadne-li konec lhůty (resp. úložní doby označené za lhůtu) na sobotu, neděli nebo svátek (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2010, čj. 9 As 55/2009 - 45, rozsudek ze dne 3. 2. 2010, čj. 1 As 78/2009 - 76, též rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 21. 4. 2004, sp. zn. II. ÚS 157/03, č. 57/2004 Sb. ÚS).

Ve věci nyní projednávané však závěry výše učiněné platí pouze v případě doručování poštou, nikoliv při doručování do datové schránky, ***neboť je zde třeba vycházet ze zásadní odlišnosti od doručování poštou, a to z neomezeného přístupu k datové schránce****.*

(...)

Nepřihlásí-li se do datové schránky osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu, ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty, a to i v případě, že připadne konec lhůty na sobotu, neděli nebo svátek.“

[74] Důvodem pro odlišení byla, jak je patrné z citace, odlišnost ve věcných podmínkách převzetí zásilky. Při doručování písemností, typicky prováděného poštou, si lze zásilku na poště vyzvednout, jen když má otevřeno. V sobotu, neděli či ve svátek jsou pošty většinou (byť ne vždy a všude) zavřeny. Naopak systém datových schránek funguje zásadně nepřetržitě a umožňuje se k němu připojit téměř kdykoli.

[75] Právní názor vyslovený ve věci *STASEK* byl pak následován – bez argumentačního prohloubení – dalšími rozsudky (zejm. ze dne 14. 1. 2016, č. j. 10 As 46/2015 - 43, bod 13, a ze dne 23. 1. 2019, č. j. 1 Afs 400/2018 - 52, body 5 až 7).

[76] Distinkce od obecného trendu judikatury pro oblast datových schránek vyjádřená v rozsudku ve věci *STASEK* však nebyla akceptována judikaturou soudů rozhodujících v občanském soudním řízení. Sjednocující výklad počítání konce časového intervalu pro fikci doručení prostřednictvím datové schránky provedl pro občanský soudní řád a trestní řád Nejvyšší soud v plenárním stanovisku ze dne 5. 1. 2017, sp. zn. Plsn 1/2015. Byl si při tom vědom i rozsudku Nejvyššího správního soudu ve věci *STASEK*. V odůvodnění stanoviska mimo jiné uvedl:

„72. V případě, že se do datové schránky nepřihlásí žádná z osob, jejíž přihlášení představuje doručení písemnosti (dokumentu) dodané do schránky, je písemnost doručena "náhradně", a to uplynutím 10. dne ode dne, kdy byla písemnost (dokument) dodána do datové schránky (viz § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech). V zákoně o elektronických úkonech ovšem není upraveno počítání této lhůty. K tomu se vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 16. 5. 2013, sp. zn. 5 Afs 76/2012, publikovaném pod č. 2875/2013 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Učinil zde závěr, že na počítání lhůty podle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech se nevztahuje pravidlo pro počítání času uvedené v § 33 odst. 4 zák. č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů, s tím, že nepřihlásí-li se do datové schránky osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu, ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty, a to i v případě, když konec lhůty připadne na sobotu, neděli nebo svátek. Oporou pro tento názor byl Nejvyššímu správnímu soudu i argument, že do datové schránky je možné přihlásit se kdykoli a podání či jiný procesní úkon lze učinit jejím prostřednictvím v kterýkoli den v týdnu, takže není důvodu, aby se uvedená lhůta prodlužovala v případech, jestliže její konec připadne na den pracovního klidu nebo pracovního volna. Oproti tomu v usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 7. 2013, sp. zn. 11 Co 393/2013, uveřejněném pod č. 15/2014 Sb. rozh. obč. je formulován

závěr, podle kterého pravidla pro počítání času podle § 57 o. s. ř. platí i pro běh lhůty u doručování do datových schránek.
73. Plénum Nejvyššího soudu shledává pro účely počítání lhůty podle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech rozhodným to, že jde o lhůtu procesní uplatňovanou (v intencích předmětu tohoto stanoviska) v občanském soudním řízení nebo v trestním řízení. Obecné soudy proto správně počítají běh této lhůty podle § 57 odst. 1 a 2 o. s. ř. (s poukazem na rozhodnutí pod č. 15/2014 Sb. rozh. obč.) nebo podle § 60 odst. 1 a 3 tr. ř. a nepřihlížejí k tomu, že v ISDS se desetidenní lhůta počítá násobkem čísla 10 (počtu dnů) s číslem 24 (počtem hodin v každém dni). Uvedenému závěru, že ani při tomto způsobu doručování není posledním dnem doručení písemnosti sobota, neděle nebo svátek, ostatně odpovídá též způsob, jakým vymezil počítání času Ústavní soud v nálezu svého pléna ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97, publikovaném pod č. 30/1998 Sb.
74. Lze tedy shrnout, že lhůta podle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech je lhůtou procesní, jejíž běh se při doručování písemností v občanském soudním řízení počítá podle § 57 odst. 1 a 2 o. s. ř. a při doručování písemností v trestním řízení podle § 60 odst. 1 a 3 tr. ř. Připadne-li konec této lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je jejím posledním dnem nejblíže následující pracovní den.“

[77] Nejvyšší soud vyšel z usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 7. 2013, sp. zn. 11 Co 393/2013, č. 15/2014 Sb. rozh. obč. Podle krajského soudu zákon o elektronických úkonech nemá žádné ustanovení o běhu lhůt a počítání času. Doručování písemností v občanském soudním řízení zástupci účastníka se řídí § 50b a § 47 o. s. ř. Z § 47 odst. 1 o. s. ř. vyplývá, že při doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky se postupuje podle zvláštního právního předpisu, tedy dle zákona o elektronických úkonech. Za situace, kdy zákon o elektronických úkonech neupravuje běh lhůt a způsob počítání času, platí § 57 odst. 2 věta druhá o. s. ř., ze které vyplývá, že připadne-li konec lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Občanský soudní řád je obecný právní předpis pro úpravu průběhu občanského soudního řízení. Zákon o elektronických komunikacích podle krajského soudu upravuje pouze délku lhůty, po které je písemnost dodána soudem do datové schránky považována za doručenou fikcí. Toto však neznamená, že by se na počátek běhu této lhůty a její skončení nevztahovala ustanovení občanského soudního řádu.

[78] Nejvyšší soud ve svém plenárním stanovisku také myšlenkově navázal na nález sp. zn. Pl. ÚS 33/97, ve kterém Ústavní soud hovořil jako o obecném principu právním i o pravidle, že konec lhůty nepřipadá na den pracovního klidu. Ústavní soud totiž před vydáním plenárního stanoviska Nejvyššího soudu opakovaně korigoval opačný názor civilních a trestních soudů (srov. již shora zmíněné nálezy sp. zn. II. ÚS 33/13, IV. ÚS 2026/14, IV. ÚS 3486/15).

V. 2. 4. Syntéza

[79] Z výše provedeného rozboru je patrné následující:

[80] Jazykový výklad § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech i jiných obdobných ustanoveních obsažených v procesních řádech směřuje k tomu, aby se s časovým

intervalem, jejž tyto zákony označují za „lhůtu“, nakládalo jako s právním institutem lhůty, jak mu rozumí právní teorie.

[81] Smysl a účel výše uvedeného časového intervalu, jejž lze z funkcionálního pohledu nejvhodněji označit za úložní dobu (přesněji její elektronický ekvivalent), je takový, že z pohledu právní teorie jde o dobu.

[82] Judikatura Ústavního soudu, Nejvyššího soudu a až na výjimku v oblasti datových schránek i Nejvyššího správního soudu s tímto časovým intervalem zachází jako se lhůtou. Činí tak již dlouhou dobu a s vědomím, že důvody pro to nespočívají ve smyslu a účelu zmíněného časového intervalu, nýbrž v obsahové nejednoznačnosti pozitivně právní úpravy, která vytváří zásadní výkladové obtíže tím, že její výklad jazykový vede k jinému závěru než výklad teleologický. Judikatura proto dala přednost jazykovému výkladu, neboť dospěla k závěru, že výklad teleologický by byl v neprospěch účastníků řízení.

[83] Teze judikatury o tom, že zákon nelze interpretovat v neprospěch účastníků řízení, má významné slabiny, nelze ji však paušálně odmítnout. Praktický rozdíl mezi výkladem jazykovým a výkladem teleologickým spočívá v tom, že podle jazykového výkladu se úložní doba v případech, kdy by její poslední den připadl na sobotu, neděli či svátek, prodlužuje tak, že posledním dnem lhůty je nejbližší následující pracovní den. To znamená, že ve všech výše uvedených případech se úložní doba prodlouží o jednotky dnů a s tím se posune i okamžik nabytí právní moci doručovaného rozhodnutí, okamžik započetí běhu lhůt k podání opravných prostředků a jakékoli jiné účinky spojené s doručením. V rovině hmotných práv mohou být dopady na jednotlivce nejrůznější, jak již bylo řečeno, a to podle obsahu hmotných práv nebo povinností, jež jsou na právní moci závislé. V rovině procesních práv se těm, jimž svědčí právo podat opravný prostředek, rozšiřuje časový prostor tak učinit. Zrcadlově však se těm, kteří mají zájem na tom, aby jiné osoby opravný prostředek nepodávaly, prodlužuje interval nejistoty, zda dotyčný opravný prostředek bude podán.

[84] Nedostatečné jsou pak důvody odlišení režimu doručování do datových schránek od obecného doručování, typicky poštou, o které jsou opřeny závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ve věci *STASEK*. Z pohledu ryze praktického (na něm je uvedené odlišení postaveno) by skutečnost, že za vynaložení jistého úsilí se může oprávněná osoba přihlásit do své datové schránky i v sobotu, neděli či ve svátek, zatímco na poštu se za běžných okolností nedostane, hrála roli, pokud by lhůty k podání opravných prostředků proti obvykle doručovaným písemnostem byly takové (tak krátké), že by skutečnost, že fikce doručení nastane v sobotu, neděli či ve svátek, významně ztěžovala podání takového opravného prostředku. Empirie však ukazuje, že tomu tak není. Lhůty k podání opravných prostředků obvykle jsou vícedenní a pro ně samotné platí pravidlo, již mnohokrát zmíněné, že připadne-li konec lhůty na sobotu, neděli či svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Pokud pak jde o nabytí právní moci rozhodnutí jako skutečnost, která založí, nechá zaniknout či jinak ovlivní podobu práv či povinností, pak stěží lze najít přesvědčivý důvod k tomu, aby se tak mohlo dít pouze v pracovní dny. Argumenty pro distinkci ve věci *STASEK* jsou tedy slabé.

[85] Při zohlednění všech výše uvedených argumentů v jejich celku a s vědomím nejednoznačnosti problému a slabin každého z řešení, jež se nabízejí, rozšířený senát dospěl k závěru, že v daném případě je vhodné přiklonit se k zachování a potvrzení dosavadní

letité judikaturní praxe s určitou korekcí, a sice s odmítnutím distinkce pro oblast doručování do datových schránek, k níž Nejvyšší správní soud dospěl v rozsudku ve věci *STASEK*. Významným důvodem k tomuto závěru je i rozšířeným senátem opakovaně vyslovený názor, že v případech, kdy je předmětem výkladu právní otázka, k jejímuž posouzení jsou příslušné oba nejvyšší soudy, takže mezi těmito vrcholnými soudními orgány může *„dojít k interpretačnímu střetu, který nelze jednoduše řešit pomocí existujících mechanismů sjednocování judikatury, je v zájmu zachování jednoty a předvídatelnosti soudního rozhodování, právní jistoty a autority soudní moci na místě maximální zdrženlivost těchto orgánů a snaha vyhnout se neshodám"* (viz např. usnesení rozšířeného senátu z 30. 11. 2010, č. j. 5 Afs 86/2009 - 55, č. 2242/2011 Sb. NSS, bod 30, shodně též rozsudek rozšířeného senátu ze dne 19. 10. 2020, č. j. 9 Afs 4/2018 - 65, č. 4119/2020 Sb. NSS, bod 45). Právní názor vyslovený v plenárním stanovisku Nejvyššího soudu odráží letitou judikaturní praxi, která je sama o sobě významnou hodnotou, byť v žádném případě bezvýhradně zavazující (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 4. 5. 2010, č. j. 4 Ads 77/2007 - 91, č. 2112/2010 Sb. NSS, bod 37).

[86] Ustanovení § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech, stejně jako § 45 odst. 4 daňového řádu, § 24 odst. 1 správního řádu, § 49 odst. 4 o. s. ř. a § 64 odst. 4 trestního řádu, je tedy třeba vykládat tak, že úložní doba podle těchto ustanovení (i její elektronický ekvivalent při doručování do datové schránky) končí podle pravidel pro lhůty upravených příslušnými procesními řády. Doručuje-li se dokument při správě daní, je proto pro oblast doručování do datové schránky rozhodný § 33 odst. 4 daňového řádu, podle něhož, *připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den; to neplatí, jde-li o lhůtu určenou v kratších časových jednotkách, než jsou dny*.

[87] Rozšířený senát nad rámec argumentačně nezbytného dodává, že s ohledem na požadavek právní jistoty, jehož součástí je i zásada, že podobné právní instituty mají být vykládány pokud možno podobně, platí výše uvedené pravidlo i pro doručování veřejnou vyhláškou či vyvěšením na úřední desce (zejm. § 49 odst. 3 daňového řádu, § 25 odst. 2 věta třetí správního řádu, § 42 odst. 4 s. ř. s. a § 50l odst. 1 o. s. ř.). Předchozí judikaturu je tedy třeba interpretovat ve světle nyní vysloveného právního názoru rozšířeného senátu, tedy vždy tak, že doba, po kterou má být příslušný akt vyvěšen na úřední desce nebo jinak zveřejněn, skončí, pokud by měla jejím posledním dnem být sobota, neděle či svátek, až nejbližším následujícím pracovním dnem [viz např. závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 2 Ao 2/2007 - 73, č. 1462/2008 Sb. NSS, ve vztahu k vyvěšení opatření obecné povahy na úřední desce; podobně např. usnesení rozšířeného senátu ze dne 5. 5. 2004, č. j. 6 A 100/2002 - 74, č. 449/2005 Sb. NSS, ve vztahu k doručování rozhodnutí o umístění stavby vyvěšením na úřední desce podle § 42 odst. 2 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), jakož ke stejné otázce rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2007, č. j. 1 As 40/2006 - 74; taktéž viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2016, č. j. 6 As 231/2015 - 44, č. 3474/2016 Sb. NSS ve vztahu k počítání lhůty k podání námitek proti návrhu opatření obecné povahy odvislé od zveřejnění návrhu na úřední desce]. Od takto počítané doby se odvíjejí i právní důsledky doručovaného rozhodnutí (právní moc, běh lhůt k podání opravných prostředků aj.)

V. 3. Shrnutí

[88] Rozšířený senát s ohledem na shora předestřenou argumentaci shrnuje, že doručuje-li se do datové schránky dokument při správě daní, desetidenní časový interval podle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech je nutno počítat v souladu s pravidlem podle § 33 odst. 4 daňového řádu tak, že připadne-li poslední den tohoto intervalu na sobotu, neděli nebo svátek, je jeho posledním dnem nejblíže následující pracovní den.

VI. Užití právního názoru rozšířeného senátu na projednávanou věc

VI. 1. Posouzení věci samé

[89] Končí-li při doručování do datové schránky desetidenní úložní doba podle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech (o níž zákon hovoří jako o lhůtě), jejímž uplynutím dojde k doručení fikcí, v sobotu, neděli či státní svátek, je jejím posledním dnem nejblíže následující pracovní den.

[90] Byla-li výzva správce daně doručena do datové schránky žalobkyně dne 2. 6. 2016, nastala by fikce doručení dle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech po uplynutí deseti dnů dne 12. 6. 2016. Protože však tímto dnem byla neděle, byl za použití pravidla v § 33 odst. 4 daňového řádu posledním dnem úložní doby nejbližší následující pracovní den, tedy pondělí 13. 6. 2016. Výzvou stanovená pětidenní lhůta k podání následného kontrolního hlášení dle § 101g odst. 2 zákona o DPH tak začala ve smyslu § 33 odst. 2 daňového řádu běžet v úterý 14. 6. 2016, pročež nemohla skončit v pátek 17. 6. 2016, nýbrž až v sobotu 18. 6. 2016. S použitím § 33 odst. 4 daňového řádu nastal konec lhůty až v nejbližší pracovní den, kterým bylo pondělí 20. 6. 2016. V tento den podané následné kontrolní hlášení tedy bylo podáno včas.

[91] Krajský soud, který dospěl k témuž závěru, tedy posoudil spornou právní otázku správně. Jde o jedinou právní otázku rozhodnou pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti.

[92] Kasační stížnost tedy není důvodná, a proto ji rozšířený senát zamítl (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.).

VI. 2. Náklady řízení

[93] Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., *nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl*.

[94] Stěžovatel nebyl ve věci úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[95] Žalobkyně byla ve věci plně úspěšná; má proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Ty jsou v projednávané věci tvořeny odměnou za dva úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1966 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), konkrétně podání kasační stížnosti a repliku k vyjádření stěžovatele k postoupení věci rozšířenému senátu. Za jeden úkon přísluší v těchto věcech částka 3.100 Kč (ustanovení § 9 odst. 4, § 7 advokátního tarifu), za dva tedy 6.200 Kč. Náhrada hotových výdajů činí podle § 13 odst. 4

advokátního tarifu částku ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby, za dva tedy 600 Kč. Jelikož zástupce žalobkyně je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tato částka o částku odpovídající této dani (§ 23a zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii). Přiznané náklady řízení ve výši 8.228 Kč žalovaný uhradí k rukám zástupce žalobkyně do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. května 2022

Josef Baxa
předseda rozšířeného senátu